

2022. évi Országos hatósági ellenőrzési terv
a fővárosi és megyei kormányhivatalok szociális-, gyermekvédelmi és gyámügyi
feladatkörben eljáró szervezeti egységei részére
/a c.3. pontban meghatározott ellenőrzési időszak tekintetében korrigált szöveggel/

A fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 86/2019. (IV. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 29. § szerint a szakmai irányító miniszter országos hatósági ellenőrzési tervet készít az irányítási jogkörébe tartozó feladatok tekintetében a fővárosi és megyei kormányhivatalok által lefolytatandó hatósági ellenőrzésekről, és gondoskodik annak az általa vezetett minisztérium honlapján történő közzétételéről.

A fővárosi és megyei kormányhivatal a szakmai irányító miniszterek által kiadott országos hatósági ellenőrzési tervek alapján készíti el a hatósági ellenőrzési terveit.

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1.§ (3) bekezdése szerint a fővárosi és megyei kormányhivatal gyermekvédelmi és gyámügyi feladatköreinek gyakorlásával összefüggésben a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 2. § (1) bekezdés e)-h) pontjában meghatározott, valamint a törvényességi és szakszerűségi ellenőrzési hatásköröket szakmai irányító miniszterként a gyermek és ifjúság védelméért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) gyakorolja.

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Sznyr.) 5. § (1) bekezdése szerint a működést engedélyező szerv feladatköreinek gyakorlásával összefüggésben a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 2. § (1) bekezdés e)-h) pontjában meghatározott, valamint a törvényességi és szakszerűségi ellenőrzési hatásköröket szakmai irányító miniszterként a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter gyakorolja a családokért felelős tárca nélküli miniszter feladat- és hatáskörébe tartozó jogszabályok meghatározásáról és egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 444/2020. (IX.30.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet 6/A. § (6) bekezdése szerint a fővárosi és megyei kormányhivatal e rendelet szerinti szociális feladatköreinek gyakorlásával összefüggésben a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 2. § (1) bekezdés e)-h) pontjában meghatározott, valamint a törvényességi és szakszerűségi ellenőrzési hatásköröket szakmai irányító miniszterként a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter gyakorolja.

Jelen országos hatósági ellenőrzési terv a fővárosi és megyei kormányhivatalok szociális, gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörben eljáró szervezeti egységei által készítendő hatósági ellenőrzési tervek szakmai minimum tartalmát határozza meg.

Az ellenőrzési terveket a szakmai irányító miniszter által meghatározott szakmai szempontok figyelembe vételével kell összeállítani.

a) Az ellenőrzési tervben meg kell határozni a tárgyidőszakban lefolytatni tervezett ellenőrzések számát és típusát.

a.1.) A gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörben eljáró járási hivatalok, valamint a jegyzői gyámhatóságok **gyámhatósági ügyekkel** kapcsolatos (ideértve a gyermekvédelmi pénzbeli ellátásokat is) **hatósági tevékenységének** ellenőrzéséhez kapcsolódóan az ellenőrzési terv tartalmazza a tárgyidőszakban lefolytatandó ellenőrzések ütemezését, az ellenőrizendő hatóságok megnevezését (havi bontásban).

a.1.1. Az ellenőrzések ütemezését oly módon kell meghatározni, hogy legalább 4 évente valamennyi gyámhivatal tevékenysége **átfogó ellenőrzésre**, és valamennyi jegyző tevékenységének **jogszerűsége ellenőrzésre** kerüljön.

a.1.2. Az adott évre vonatkozó országos ellenőrzési tervben meghatározott kiemelt területeken **téma-, cél- és utóvizsgálat lefolytatása** szükséges. Az egyes vizsgálatok tárgyát és szempontjait a c) pont ismerteti.

a.2.) A szociális feladatkörben eljáró járási hivatalok szociális **pénzbeli és természetbeni ellátásokkal** kapcsolatos **hatósági tevékenységének ellenőrzéséhez kapcsolódóan** az ellenőrzési terv tartalmazza a tárgyidőszakban lefolytatandó ellenőrzések ütemezését, az ellenőrizendő hatóságok megnevezését (havi bontásban).

Az ellenőrzések ütemezését oly módon kell meghatározni, hogy legalább 4 évente valamennyi járási hivatal tevékenysége – az adott évre vonatkozó éves ellenőrzési tervben meghatározott kiemelt területeken – törvényességi és szakszerűségi ellenőrzés keretében ellenőrzésre kerüljön. A 2022. évi kiemelt területeit a c) pont ismerteti.

a.3.) A szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi **szolgáltató tevékenység ellenőrzéséhez** kapcsolódóan az ellenőrzési terv tartalmazza a tárgyidőszakban lefolytatandó ellenőrzések ütemezését, az ellenőrizendő szolgáltatók, intézmények megnevezését (havi bontásban). Az ellenőrzések ütemezését oly módon kell meghatározni, hogy legalább az Sznyr.-ben meghatározott gyakorisággal valamennyi szolgáltató, intézmény ellenőrzésére sor kerüljön. Az ellenőrzés során vizsgálni kell, hogy a szolgáltató, intézmény a jogszabályokban és a szolgáltatói nyilvántartásban foglaltaknak megfelelően működik-e. A 2022. évi ellenőrzések során követendő kiemelt szempontokat a c) pont tartalmazza.

b) Az ellenőrzési tervben a tervezett ellenőrzésekre vonatkozó információk legszélesebb körét nyilvánosságra kell hozni, oly módon, hogy ez az ellenőrzések hatékonyságát ne veszélyeztesse.

A gyermekvédelmi- és gyámügyi, valamint szociális feladatkörben eljáró járási hivatalok hatósági tevékenységének ellenőrzéséhez kapcsolódóan, továbbá a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység ellenőrzéséhez kapcsolódóan az ellenőrzési terv tartalmazza **az ellenőrzés módját** (helyszíni ellenőrzés, adat- és információkérés, iratellenőrzés stb.). Szükség szerint az ellenőrzési terv meghatározza az ellenőrzés alapjául szolgáló dokumentumok típusát.

c) Az ellenőrzési tervnek tartalmaznia kell a vizsgálat tárgyára vonatkozó azon információkat, amelyek alapján az ellenőrzött hatóságok és intézmények biztosítani tudják az ellenőrzés sikerességéhez szükséges feltételek rendelkezésre állását. Az ellenőrzési tervben általános vizsgálati szempontként meg kell határozni, hogy mely jogszabályok alkalmazásának vizsgálatára kerül sor. Ismertetni kell továbbá a célvizsgálat speciális szempontjait.

2022. évben a hatósági és szolgáltató tevékenységek ellenőrzése során kiemelt cél az alábbi szakmai szempontok vizsgálata.

c.1. A gyámügyi igazgatás tekintetében 2022. évben kiemelt cél a gyermeki és ügyféli jogok biztosítása érdekében az alábbi tevékenységek ellenőrzése:

c.1.1. Célvizsgálat – A gyermek huzamos időtartamú vagy letelepedés céljából történő külföldi tartózkodási helyének kijelölése

- Vizsgált időszak: 2021. január 1. – 2021. december 31.
- Vizsgálat módszere: a fővárosi és megyei kormányhivatalok gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi) kerületi hivatalainak, mint elsőfokú gyámhatóságoknak a megadott témában folytatott eljárásainak tételes ellenőrzése alapján elkészített beszámoló, amely különösen **az 1. számú melléklet**

szerinti szempontokra terjed ki. A beszámolót és az adatszolgáltatást a ggyam@emmi.gov.hu címre kell megküldeni.

- Határidő: **2022. szeptember 30.**

c.1.2. Célvizsgálat – A nevelésbe vétellel és a nevelésbe vétel felülvizsgálatával összefüggő gyámhatósági eljárások gyakorlata

- Vizsgált időszak: 2021. január 1. – 2021. december 31.
 - Vizsgálat módszere: **a 2. számú melléklet szerinti adatszolgáltatás és a fővárosi és megyei kormányhivatalok gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi) kerületi hivatalainak, mint elsőfokú gyámhatóságoknak a megadott témában folytatott eljárásainak szűrőpróba szerű ellenőrzése alapján elkészített szöveges értékelés megküldése a ggyam@emmi.gov.hu címre. A szöveges értékelésben külön figyelmet szükséges fordítani a gyermek tájékoztatására, a kétszakaszos nevelésbe vétel alkalmazásának eseteire.**
- Határidő: **2022. október 31.**

c.2. A szociális és gyermekjóléti szolgáltató tevékenységhez kapcsolódóan a 2022. évi rendes ellenőrzések keretében kiemelt figyelmet kell fordítani az ellátotti jogok érvényesülésére.

A tapasztalatokra az éves hivatali beszámolóban szükséges kitérni.

c.2.1. Célvizsgálat – A nevelésbe vett 14 év feletti kiskorúak önálló életkezdésre és életvitelre, a pályaválasztásra, a munkavállalásra való felkészítésének tervezése és gyakorlati megvalósulása.

- Vizsgált időszak: 2021. január 1. – 2021. december 31.
- Vizsgálat módszere:
 - a) A nevelésbe vételhez kapcsolódó, a gyermek véleményét figyelembe vevő egyéni gondozás-nevelési tervben történő:
 - egyénre szabott tervezés,
 - a tervezésben foglalt feladatok teljesülése
 - valamint szükség szerinti módosítás dokumentálásának vizsgálata.
 - b) A felkészítés gyakorlati megvalósulásának monitorozása:
 - az egyéni gondozási-nevelési terven kívüli kapcsolódó dokumentumok áttekintésével, illetve
 - szakemberekkel és gyermekekkel történő interjú, mint módszer alkalmazásával.
 - A célvizsgálatba javasolt a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet Módszertani Igazgatósága és a kijelölt egyházi módszertani intézmények bevonása.

c.3. A szociális és gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni ellátásokkal kapcsolatban kiemelt terület:

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) szerinti pénzbeli ellátásokra való jogosultságok megszüntetésének időpontjára vonatkozó gyakorlat vizsgálata valamennyi járási hivatal esetében **a következő megszüntetési okok tekintetében:**

- A szociális pénzbeli ellátásokra való **jogosultság felülvizsgálatának akadályozása** esetén történő megszüntetés [Szt. 32/B. § (4) bekezdés d) pont; Szt. 34. § (2) bekezdés b) pont; Szt. 39/B. § (2) bekezdés g) pont; Szt. 42. § (2) bekezdés g) pont],
 - járasonként minden ellátástípusból (időskorúak járadéka, aktív korúak ellátása, gyermekek otthongondozási díja, ápolási díj) legalább egy-egy akta vizsgálata.

- A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultság Szt. 36. § (2) bekezdés e) pont alapján történő megszüntetése (**30 nap időtartamú együttműködési kötelezettség elmulasztása**),
→ járasonként legalább négy akta vizsgálata.
 - A gyermekek otthongondozási díjára való jogosultság Szt. 39/B § (2) bekezdés a) pontja (**a gyermek már nem tekinthető önellátásra képtelennek**), valamint az ápolási díj Szt. 42. § (2) bekezdés a) pontja (**az ápolat személy állapota az állandó ápolást már nem teszi szükségessé**) alapján történő megszüntetése.
→ járasonként mindkét ellátástípusból (gyermekek otthongondozási díja, ápolási díj) legalább két-két akta vizsgálata.
- Vizsgált időszak: 2020. január 1.-2020. december 31.
 - Vizsgálat módszere: 2020. évi iratanyag szűrőpróbaszerű vizsgálata, szükség esetén helyszíni ellenőrzés
 - Az ellenőrzési jelentésben részletesen kérjük bemutatni az egyes megszüntetési okokhoz kapcsolódó gyakorlatot, különös tekintettel a megszüntetésre okot adó körülmény bekövetkeztek és ehhez a kapcsolódóan a megszüntetés időpontjának meghatározását, továbbá a hivatkozott jogszabályhelyet. A jelentésben kérjük, mutassák be az egyes eljárások közt esetlegesen felmerülő eltérő eljárási gyakorlatot is.

Az ellenőrzéseket valamennyi járási hivatalt érintően el kell végezni.

Határidő: a c.3. pont szerinti vizsgálatok eredményeit, megállapításait 2022. augusztus 31-ig kérjük megküldeni az stf@emmi.gov.hu e-mail címre.

d) Az ellenőrzési terv összefoglalóan tartalmazza az előző tárgyévi ellenőrzések tapasztalatait, illetve azt, hogy ezen tapasztalatok mennyiben befolyásolták a tárgyévi ellenőrzési terv kialakítását.

e) A fővárosi és megyei kormányhivatalok szociális, gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörben eljáró szervezeti egységei ellenőrzési terveiket honlapjukon közzéteszik.

A fővárosi és megyei kormányhivatalok szociális, gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörben eljáró szervezeti egységei részére szóló javított 2022. tárgyévi hatósági ellenőrzési tervet jóváhagyom és közzétételéhez hozzájárulok:

Budapest, 2021. december „ 6. ”

Fülöp Attila
 államtitkár

